

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 1 mars 1921 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

(2:a avd.)

Uti en till riksdagen den 11 februari 1921 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 87, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i de i berörda protokoll närmare angivna, under 7 särskilda punkter upptagna ärenden medgiva försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden tillåter sig utskottet att hänvisa till innehållet i berörda statsrådsprotokoll.

I fråga om de under punkterna 1—4 i förevarande proposition upptagna framställningarna har utskottet icke något att erinra. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen må medgiva,

1) att, sedan från kronoegendomarna $\frac{1}{2}$ mantal Ålsta nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Ålsta nr 2 i S:t Nikolai socken av Södermanlands län avskilts i statsrådsprotokollet berörda två med litt. Aa + Bb och litt. Ab1 +

[1. *]

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

Ab2 + Ba1 + Ba2 betecknade lotter, envar med i statsrådsprotokollet angivet område, samma lotter må var för sig å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor med rätt för vederbörande köpare till tillträdesfoder enligt domänstyrelsens förslag och med förbehåll dels om rätt för kronan att uppbära oredovisad nybyggnadssumma dels ock därom att i försäljningen icke ingår kronans andel i det till egendomarna hörande båtsmanstorpet;

[2.]

2) att lägenheten Holmespång må med i statsrådsprotokollet berörda, av vederbörande jägmästare föreslagna område från kronoegendomen 1 mantal Aby nr 1 i Mörlunda socken av Kalmar län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

[3.]

3) *dels* att lägenheterna Axhult, Brännkärr, Norra Borg, Långsjödal, Rosendal, Hallingshult, Altona, Gröndal och Betel må var för sig med områden och saluvärden, som av domänstyrelsen förordats, från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Norrhult nr 2 i Hjorteds socken av Kalmar län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med förbehåll om rätt till vägar och vattenhämtning på sätt av uppskattningsmännen föreslagits,

dels ock att egendomens huvudgård må med det område, som av uppskattningsmännen tillagts densamma, på offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

[4.]

4) *dels* att lägenheten litt. B av kronoegendomen 1 mantal Äspinge nr 2, 12 och 17 i Äspinge socken av Malmöhus län må med i statsrådsprotokollet angiven areal försäljas till Reymersholms gamla industriaktiebolag mot en köpeskillning av 1,750 kronor att erläggas kontant vid tillträdet och under villkor i övrigt,

att lägenheten säljes i det skick, den vid tillträdet befinnes,

att köpeskillingen skall erläggas till länsstyrelsen i länet samt

att bolaget ensamt skall vidkännas de med lägenhetens avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

dels ock att de till samma egendom hörande med litt. C, D, E, F, G, H, I och K betecknade tomter och lägenheter må var för sig med av domänstyrelsen föreslaget område från egendomen försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med rätt för Per Persson till hembud å lotten litt. H samt med förbehåll om skyldighet för innehavare av lotterna litt. D, E, F och G att till begagnande såsom väg upplåta de i dessa lägenheter ingående, för sådant ändamål avsedda områden.

5) I punkten 5 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

[5.]

att, sedan från kronoparken Tyludden i Söndrums socken av Hallands län blivit avskilt ett område om 0.150 hektar, innefattande ägofiguren nr 14 b å distriktslantmätaren G. Norlins i ärendet åberopade karta samt ett område om 2.043 hektar, omfattande å samma karta med nr 15 och 16—21 betecknade ägofigurer,

dels nämnda tvenne områden må överlåtas, det förra till lotsverket mot en ersättning till domänfonden av 10 kronor och det senare till tullverket mot en ersättning till domänfonden av 315 kronor,

dels ock återstående delen av kronoparken, omfattande en areal av 43.631 hektar, försäljas till Halmstads stad mot en köpeskillning av 12,000 kronor, att vid tillträdet kontant inbetalas till länsstyrelsen i Hallands län, samt under villkor i övrigt,

att köparen ensam vidkännes kostnader, som bliva förenade med köpets avslutande, ävensom för avskiljande av lots- och tullverkens områden;

att arrendeavgifter och andra inkomster av området, som belöpa på tiden före tillträdet, skola tillkomma kronan, medan dylika inkomster, som belöpa på tiden efter tillträdet, skola tillkomma köparen;

att köparen, därest kronans kostnader för iordningställande och

underhåll av vägen från Halmstads stads västra utmark till Tyludden vid tiden för köpets avslutande överstigit 2,000 kronor, till kronan gäldar överskjutande belopp;

att köparen vid påfordran uppför betryggande stängsel mot lots- och tullverkens områden och för framtiden i gott stånd underhåller samma stängsel;

att fyrapersonalen vid Tylöns fyr och andra, som kunna vara därav i behov, äga att från eller till det å kartan med nr 14 b betecknade området begagna de med nr 36 och a betecknade vägar;

att för samfärdsel till och från det för tullverket undantagna området må begagnas de med a och nr 37 betecknade vägar;

att änkan Josefina Carlsson och hennes rättsinnehavare förbehållas rätt att tillsvidare och med ett års ömsesidig uppsägningsrätt mot en årlig avgäld av 25 kronor disponera de å kartan med nr 24 och 25 betecknade tomtområdena med därå varande byggnader; samt

att köparen, när sistberörda tomtupplåtelse från någondera sidan uppsagts, är skyldig inlösa av Josefina Carlsson nu innehavda byggnader med belopp, som vid bristande överenskommelse bestämmas av tre gode män, utsedda i enlighet med bestämmelserna i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

anmäla.

Emot de under punkterna 6—7 upptagna framställningarna har utskottet icke funnit anledning till erinran, varför utskottet hemställer, att riksdagen må medgiva,

[6.] 6) att torplägenheten Ekeberg må med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Silleberg nr 3 Börje Olofsgård med $\frac{1}{4}$ mantal Åker nr 2 i Rackeby socken av Skaraborgs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

[7.] 7) dels att de lotter av kronoegendomen 1 mantal Virsta nr 1 i Björskogs socken av Västmanlands län, som å i statsrådsprotokollet berörda i ärendet företedda karta betecknats med litt. Cba och Cbb,

må såsom en lott jämte egendomens andel i Åkerbo häradsallmanning försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med rätt för köpare av ägolotten att bekomma av det avträdesfoder, som egendomens nuvarande arrendator har att vid avträddandet utan ersättning lämna, 1,100 kilogram hö, 1,100 kilogram vårsädes-halm och 1,800 kilogram höstsädes-halm, och med skyldighet för köpare att vidkännas kostnaderna för det ägolotterna berörande vattenavledningsföretag,

dels ock att egendomen i övrigt, omfattande de å kartan med litt. Ca och Cc betecknade lotterna, må såsom en lott å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor försäljas till den högstbjudande med rätt att bekomma återstående del av förberörda avträdesfoder, och med förbehåll ej mindre att egendomens andel i Åkerbo häradsallmanning ej ingår i försäljningen än även att förre krono-arrendatorn J. E. Jansson äger att undersin och sin hustrus livstid avgiftsfritt hava å ägolotten kvarstående och begagna en honom tillhörig stugbyggnad och att Björskogs skytteförening må på enahanda villkor, som hittills gällt, tillsvidare med sex månaders ömsesidig uppsägning för skjutbana disponera ett till densamma nu upplåtet område om cirka 0.13 hektar;

med förbehåll därjämte vid båda försäljningarna om rätt för kronan att uppbära den för innevarande arrendeperiod enligt gällande arrendekontrakt bestämda nybyggnadssumma i den mån densamma vid periodens slut är oredovisad.

Stockholm den 1 mars 1921.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtandet nr 16.